

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 23.2.2005
KOM(2005) 56 galutinis

2005/0006 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**nustatantis vietinio eismo per sieną prie valstybių narių išorinių sausumos sienų
taisykles ir iš dalies keičiantis Šengeno konvenciją ir Bendrąsias konsulines instrukcijas**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. ĮVADAS

Tarp klausimų, kuriuos artimiausiu laiku reikia spręsti siekiant baigti parengti ir sukurti aiškesnius Bendrijos teisinius pagrindus išorinių sienų klausimais, Komisijos komunikate „Siekiant integruoto Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų valdymo“ (KOM (2002)233, 2002 5 7) buvo nurodytas ir *acquis*, skirtas „vietiniam eismui per sieną“, t. y. kaimyninės šalies pasienio teritorijoje gyvenančių asmenų reguliariam ir dažnam judėjimui per valstybės sieną, plėtojimas. Iš tikrųjų šiuo metu nėra jokių konkrečių Bendrijos nuostatų, reglamentuojančių vietinio eismo per sieną klausimą¹.

2002 m. birželio 13 d. TVR tarybos patvirtintas „Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų valdymo planas“, kuriam vėliau birželio 21–22 d. Sevilijoje pritarė Europos Sąjungos Vadovų Taryba, patvirtino būtinumą imtis priemonių dėl vietinio eismo per sieną, „ypač numatant plėtrą“.

Be to, Komisijos komunikate *Dėl Platesnės Europos* (KOM(2003)104 galutinis, 2003 3 11) buvo aiškiai pabrėžta, kad ir ES, ir jos kaimynės bendrai suinteresuotos užtikrinti, kad naujoji išorinė siena nebūtų kliūtimi prekybai, socialiniams ir kultūriniais mainams ar regioniniam bendradarbiavimui.

Atsiliepdama į Tarybos prašymą, Komisija jau 2003 m. rugpjūčio mėn. pateikė du pasiūlymus dėl Tarybos reglamentų². Tie du pasiūlymai buvo grindžiami EB sutarties 62 straipsnio 2 dalimi („priemonės, susijusios su valstybių narių išorinių sienų kirtimu“), apimančia „reikalavimus ir procedūras, kurių valstybės narės turi laikytis prie tokių valstybinių sienų tikrindamos asmenis“ (62 straipsnio 2 dalies a punktas) ir „valstybių narių vizų išdavimo tvarką ir sąlygas“ (62 straipsnio 2 dalies b punkto ii papunktis), įskaitant „vienodos vizos taisykles“ (62 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktis).

Iš pradžių Komisija tikėjosi, kad bus įmanoma priimti pasiūlymus iki 2004 m. gegužės 1 d; tačiau, diskusijos dėl šių pasiūlymų Taryboje buvo labai sunkios ir todėl pažanga buvo labai ribota.

Nuo 2004 m. gegužės 1 d. priemonės, grindžiamas 62 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iv papunkčiais, turi priimti Europos Parlamentas ir Taryba, laikydamiesi bendro sprendimo procedūros (67 straipsnio 4 dalis). Priemonės, grindžiamas 62 straipsnio 2 dalies a punktu, ir toliau turi vieningai priimti Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu.

¹ Kai kurios valstybės narės su kaimyninėmis šalimis yra sudariusios dvišalius susitarimus dėl vietinio eismo per sieną. Norint susidaryti bendrą supratimą apie tokius susitarimus, žr. Komisijos darbinį dokumentą „Rengiant *acquis* dėl vietinio eismo per sieną“, SEC(2002)947, 2002 9 9.

² KOM(2003)502 – 2003/0193 (CNS) dėl vietinio eismo per sieną režimo prie valstybių narių išorinių sausumos sienų nustatymo ir KOM(2003)502 - 2003/0194 (CNS) dėl vietinio eismo per sieną režimo prie laikinų išorinių sausumos sienų tarp valstybių narių nustatymo.

Kadangi šios dvi procedūros yra nesuderinamos pagal Teisingumo Teismo nustatytą teismo praktiką³, daugiau nebuvo galima viename ir tame pačiame pasiūlyme formuluoti nuostatų, susijusių su asmenų tikrinimu prie išorinių sienų, ir nuostatų dėl specialios vizos, išduodamos pasienio gyventojams dėl vietinio eismo per sieną, nustatymo.

Dėl šios priežasties buvo nuspręsta parengti du naujus pasiūlymus, t. y.:

- 1) pirmą pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuris yra grindžiamas 62 straipsnio 2 dalies a punktu (konsultavimosi procedūra), nustatančio bendrąsias vietinio eismo per sieną taisykles, išskyrus nuostatas dėl specialios vizos įvedimo;
- 2) antrą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuris yra grindžiamas 62 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iv papunkčiais (bendro sprendimo procedūra), nustatančio specialią „L“ vizą, kuri turi būti išduodama vietiniam eismui per sieną.

Priimant naujuosius pasiūlymus Komisija tuo pačiu metu panaikintų 2003 m. rugpjūčio 14 d. priimtus pasiūlymus.

Šiuos naujuosius pasiūlymus Kolegija planavo priimti 2004 m. gruodžio mėn.

Tačiau, 2004 m. lapkričio 4–5 d. Europos Vadovų Tarybai priėmus „Hagos programą“, Taryba nusprendė išplėsti bendro sprendimo procedūrą tam tikrose srityse, numatytose EB sutarties IV antraštinėje dalyje, įskaitant su išorinėmis sienomis susijusias priemones.⁴

Dėl to nuo 2005 m. sausio 1 d. ir su išorinėmis sienomis, ir su vizomis susijusiems klausimams, kurie dabar numatyti dviejuose pasiūlymuose dėl vietinio eismo per sieną, bus taikoma bendro sprendimo procedūra.

Tai reiškia, kad daugiau nėra būtina parengti du atskirus pasiūlymus dėl vietinio eismo per sieną (vieną – su sienomis, o kitą – su specialia „L“ viza susijusiais klausimais), ir kad abu pasiūlymai gali būti sujungti į vieną.

Šis naujasis „sujungtas“ pasiūlymas pakeis 2003 metų pasiūlymus, kuriuos Komisija panaikins, kai tik bus priimtas šis pasiūlymas.

2. PASIŪLYMO TURINYS

Siūlomo reglamento tikslas yra nustatyti bendras taisykles dėl kriterijų ir sąlygų, pagal kurias bus įvedamas vietinio eismo per sieną režimas prie valstybių narių „išorinių sausumos sienų“, t. y. bendros sausumos sienos tarp:

³ Žr., pavyzdžiui, 1991 m. birželio 11 d. Teismo sprendimą byloje C – 300/89 (Komisija v Taryba).

⁴ 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimas 2004/927/EB, nustatantis tam tikrų sričių, numatytų Europos bendrijos steigimo sutarties trečios dalies IV antraštinėje dalyje, reglamentavimą laikantis tos Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos (OL L 396, 2004 12 31, p. 45).

- a) valstybės narės ir kaimyninės trečiosios šalies (pvz., siena tarp Lenkijos ir Ukrainos arba tarp Slovėnijos ir Kroatijos);
- b) valstybės narės, visiškai įgyvendinančios Šengeno *acquis*, ir valstybės narės, kuri privalo visiškai taikyti tokį *acquis*, bet kuriai dar neišgaliojo Tarybos sprendimas, leidžiantis jai tą *acquis* visiškai taikyti (pvz., siena tarp Austrijos ir Vengrijos);
- c) dviejų valstybių narių, kurios privalo visiškai taikyti Šengeno *acquis*, bet kurioms dar neišgaliojo Tarybos sprendimas, leidžiantis joms tą *acquis* visiškai taikyti (pvz., siena tarp Čekijos Respublikos ir Lenkijos).

Punktai b ir c yra taip vadinamo „dviejų etapų“ Šengeno *acquis* „įgyvendinimo procedūros“ rezultatas, pagal kurią naujosios valstybės narės po įstojimo taiko tik dalį Šengeno *acquis* (žr. taip pat toliau pateiktą 5.2 punktą). Tai apima nuostatas dėl išorinių sienų kontrolės (taikytinos prie visų sienų), tačiau, savaime suprantama, ne tas, kurios susijusios su asmenų prie vidaus sienų kontrolės panaikinimu. Todėl siūlomas reglamentas taip pat apima vietinio eismo per sieną režimo nustatymą, kad būtų palengvintas judėjimas kertant valstybių narių „laikinas išorines sausumos sienas“.

Tačiau pažymėtina, kad reglamento projektas taikomas tik trečiųjų šalių piliečiams (su keliomis išimtimis – žr. paaiškinimą), kurie bent vienerius metus yra teisėtai išgyvenę kaimyninės šalies pasienio teritorijoje („pasienio gyventojams“, kaip apibrėžta 3 straipsnio e dalyje). ES piliečiai, taip pat trečiųjų šalių piliečiai, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise (kaip apibrėžta 3 straipsnio d dalyje), aiškiai nebuvo įtraukti į reglamento taikymo sritį, kadangi pagal Bendrijos teisę jie jau naudojami konkrečiomis su laisvu judėjimu susijusiomis teisėmis, kurios yra platesnės už šiame pasiūlyme numatytas teises (pavyzdžiui, dėl buvimo laikotarpio arba atvykimo sąlygų). Bendrijos taisyklės dėl vietinio eismo per sieną, žinoma, negali įtakoti tokių teisių.

Tačiau kai pagal vietinio eismo per sieną režimą pasienio gyventojams palengvintas sienos kirtimas neapsiriboja laisvo judėjimo teise (pavyzdžiui, suteikiant galimybę kirsti sieną nustatytuose sienos kirtimo punktuose, skirtuose pasienio gyventojams, kur kontrolė mažiau sisteminga, arba ne per nustatytus sienos kirtimo punktus ir ne jų darbo valandomis), toks palengvinimas savaime taikomas ir Sąjungos piliečiams bei trečiųjų šalių piliečiams, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise ir gyvena pasienio teritorijoje (17 straipsnio 2 dalis).

Be praktinių sienos kirtimo palengvinimo būdų, numatytų 17 straipsnyje, reglamento projekte apibrėžiamos specialios sąlygos ir dokumentai, kurių reikia sienos kirtimui vietiniam eismui per sieną (4 ir 5 straipsniai).

Be to, pasienio gyventojams, kuriems reikia turėti vizą, įvedama speciali („L“, nuo „Local“, „Vietinis“) viza. „L“ viza yra daugkartinė viza, išduodama mažiausiai vieneriems ir daugiausiai penkeriems metams, ir suteikianti jos turėtojui teisę būti vizą išdavusios valstybės narės pasienio teritorijoje ne ilgiau kaip septynias dienas iš eilės ir ne ilgiau kaip tris mėnesius per bet kurį pusmetį.

Visiškai įgyvendinančios Šengeno *acquis* valstybės narės, išduodamos tokias vizas, laikytųsi Bendrąsias konsulinės instrukcijas (BKI)⁵ atitinkančių procedūrų ir kriterijų. Valstybės narės, ne visiškai įgyvendinančios Šengeno *acquis*, taikytų – kol Taryba leis joms visiškai taikyti Šengeno *acquis* – savo nacionalinius teisės aktus, atitinkančius šiame reglamente išdėstytas taisykles.

Kadangi šiuo reglamentu nustatomas Bendrijos vietinio eismo per sieną režimas, tokiu būdu suteikiant Bendrijai išorinę kompetenciją šiuo klausimu, buvo nuspręsta, kad yra tikslinga – atsižvelgiant į specifinį vietinio eismo per sieną režimo pobūdį, kurio nustatymas didžiąja dalimi priklauso nuo vietos geografinių, socialinių, ekonominių ir kitų aplinkybių – pavesti valstybėms narėms faktiškai įgyvendinti tokį režimą dvišaliais susitarimais. Todėl šis reglamentas leidžia valstybėms narėms vesti, jei reikia, dvišales derybas su kaimyninėmis šalimis dėl specialių vietiniam eismui per sieną prie jų bendrų sausumos sienų taikytinų susitarimų, su sąlyga, kad tokie susitarimai atitinka ir neįtakoja šiame reglamente išdėstytų nuostatų (žr. 14 straipsnį).

Kalbant apie galimybę numatyti vietinio eismo per sieną režimą su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis, reikia užtikrinti, kad tokios trečiosios šalys taikytų bent jau vienodą režimą ES piliečiams ir teisėtai valstybės narės pasienio teritorijoje gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams, kurie nori kirsti kaimyninės trečiosios šalies sieną ir būti jos pasienio teritorijoje vietinio eismo per sieną tikslu (žr. 15 straipsnį).

Valstybės narės taip pat gali išlaikyti arba sudaryti tarpusavyje susitarimus dėl vietinio eismo per sieną su sąlyga, kad jie atitinka šio reglamento nuostatas (16 straipsnis). Akivaizdu, kad panaikinus pasienio kontrolę prie „laikinių išorinių sienų“, šie susitarimai neteks savo *raison d'être*.

3. TEISINIO PAGRINDO PASIRINKIMAS

Atsižvelgiant į jo turinį, šis reglamentas grindžiamas tiek 62 straipsnio 2 dalies a punktu („reikalavimų ir procedūrų, kurių valstybės narės turi laikytis prie [išorinių] sienų tikrindamos asmenis“ taisyklės), tiek 62 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iv papunkčiais dėl, atitinkamai, „valstybių narių vizų išdavimo tvarkos ir sąlygų“ ir „vienodos vizos“ taisyklių.

2005 m. sausio 1 d. įsigaliojus Tarybos sprendimui 2004/927/EB, nustatančiam tam tikrų sričių, numatytų Europos bendrijos steigimo sutarties 3 dalies IV antraštinėje dalyje, reglamentavimą laikantis tos Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos, šiam pasiūlymui bus taikoma bendro sprendimo procedūra.

4. SUBSIDIARUMAS IR PROPORCINGUMAS

Esamos Bendrijos nuostatos dėl valstybių narių išorinių sienų kirtimo bei dėl vienodos vizos išdavimo taisyklių, yra Šengeno *acquis*, integruoto į Europos Sąjungos teisinę sistemą, sudedamoji dalis. Tačiau toks *acquis* turi būti toliau plėtojamas ir užbaigtas. Esamo *acquis* dėl išorinių sienų plėtojimas pagal šio

⁵ OL C 313, 2002 12 16, p. 1.

veiksmo taikymo sritį ir poveikį gali būti pasiektas tik imantis juo grindžiamų Bendrijos priemonių. Vienodos vizos taisyklių, įskaitant tokios vizos išdavimo tvarką ir sąlygas, nustatymo srityje Bendrijos kompetencija yra išimtinė.

Tačiau pagal savo pobūdį vietinio eismo per sieną režimas gali būti įgyvendinamas tik suinteresuotų valstybių narių iniciatyva, kurioms suteikiami įgaliojimai sudaryti dvišalius susitarimus su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis, jei jos mano, kad tai tikslinga siekiant nustatyti vietinio eismo per sieną režimą, tuo pačiu, žinoma, paisant ir laikantis Bendrijos teisės nustatytų sąlygų ir kriterijų.

EB sutarties 5 straipsnyje nustatyta, kad „Bendrija nesiima jokių veiksmų, kurie nėra būtini siekiant šios Sutarties nustatytų tikslų“. Šiam Bendrijos veiksmui pasirinkta forma turi sudaryti sąlygas, kad pasiūlymas pasiektų tikslą ir būtų kuo veiksmingiau įgyvendintas.

Šia prasme bendrosioms vietinio eismo per sieną taisyklėms nustatyti pasirinktas teisės aktas yra valstybėms narėms skirtas reglamentas, kuriame išdėstomos taisyklės, kurių turi laikytis valstybės narės, nustatydamos vietinio eismo per sieną režimą su kaimyninėmis šalimis. Kadangi pasiūlyta iniciatyva plėtoja Šengeno *acquis*, reglamento forma buvo pasirinkta siekiant užtikrinti suderintą taikymą visose Šengeno *acquis* taikančiose valstybėse narėse.

5. PASIŪLYMO TAIKYMAS ĮVAIRIOMS VALSTYBĖMS NARĖMS IR SU ŠENGENO *ACQUIS* PLĖTOJIMU SUSIJUSIOMS TREČIOSIOMS ŠALIMS

5.1 Su įvairiais prie Sutarčių pridedamais protokolais siejami padariniai

Teisinis pagrindas pasiūlymams dėl priemonių, susijusių su valstybių narių išorinių sienų kirtimu, ir vienodos vizos taisyklių yra nustatytas EB sutarties IV antraštinėje dalyje, o tai reiškia nevienodą padėtį, nustatytą protokoluose dėl Jungtinės Karalystės, Airijos ir Danijos pozicijos. Šiuo pasiūlymu plėtojamas Šengeno *acquis*. Šiuo atžvilgiu taip pat turi būti atsižvelgta į Norvegijos, Islandijos ir Šveicarijos, su tokio *acquis* plėtojimu susijusių šalių, padėtį. Todėl turi būti paisoma toliau nurodytų su įvairiais protokolais siejamų padarinių:

Jungtinė Karalystė ir Airija

Pagal Protokolo dėl Šengeno *acquis* integravimo į Europos Sąjungos teisinę sistemą 4 ir 5 straipsnius „Airija ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, kurioms Šengeno *acquis* nėra privalomas, gali bet kada paprašyti dalyvauti įgyvendinant kai kurias arba visas šio *acquis* nuostatas“.

Šiuo pasiūlymu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė ir Airija pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ir pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas nedalyvauja. Dėl to Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja jį priimant, nėra jo saistomos arba joms nereikia jo taikyti.

Danija

Pagal Protokolą dėl Danijos pozicijos, pridedamą prie Amsterdamo sutarties, Danija nedalyvauja Tarybai priimant priemones pagal EB sutarties IV antraštinę dalį, išskyrus „priemones, nustatančias trečiąsias šalis, kurių piliečiai turi turėti vizas kirsdami valstybių narių išorines sienas, arba priemones, susijusias su vienoda vizų forma“ (EB sutarties buvęs 100c straipsnis).

Šiuo pasiūlymu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, o pagal to protokolo 5 straipsnį „Danija per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai Taryba priima sprendimą dėl pasiūlymo ar iniciatyvos plėtoti Šengeno *acquis* pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties IV antraštinės dalies nuostatas, nusprendžia, ar ji perkels šį sprendimą į savo nacionalinės teisės aktus“.

Norvegija ir Islandija

Remiantis Šengeno protokolo 6 straipsnio pirma įtrauka, 1999 m. gegužės 18 d. buvo pasirašytas Tarybos, Norvegijos ir Islandijos susitarimas dėl šių dviejų šalių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*⁶.

Šio susitarimo 1 straipsnyje nustatyta, kad Norvegija ir Islandija yra susijusios su EB ir ES veikla tose srityse, kurioms taikomos nuostatos, nurodytos prie šio susitarimo pridedamuose A (Šengeno *acquis* nuostatos) ir B (Europos bendrijos teisės aktų, kurie pakeitė atitinkamas Šengeno konvencijos nuostatas arba buvo priimti ja vadovaujantis, nuostatos) prieduose, ir jų tolesne plėtote.

Pagal susitarimo 2 straipsnį Norvegija ir Islandija taip pat įgyvendina ir taiko visus teisės aktus arba priemones, kuriuos Europos Sąjunga priima iš dalies keisdama ar plėtodama Šengeno *acquis* (A ir B priedai).

Šis pasiūlymas papildo ir plėtoja Šengeno *acquis*, kaip jis apibrėžiamas susitarimo A priede.

Dėl to jis turi būti aptartas „mišriame komitete“, kaip nurodyta susitarimo 4 straipsnyje, kad Norvegija ir Islandija turėtų progą „paaiškinti problemas, kurios joms iškyla dėl tam tikro teisės akto ar priemonės“ ir „pasisakyti bet kuriuo klausimu, susijusiu su joms rūpimų nuostatų plėtojimu arba jų įgyvendinimu“.

Šveicarija

Kalbant apie Šveicariją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibūdinta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos sudarytame susitarime dėl pastarosios asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios priklauso Tarybos sprendimo 2004/860/EB dėl to susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir tam tikrų nuostatų laikino taikymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytai sričiai.

⁶ OL L 176, 1999 7 10, p. 35.

2004 m. spalio 26 d. su Šveicarija pasirašytas susitarimas leidžia po pasirašymo laikinai taikyti tam tikras nuostatas, ypač dėl Šveicarijos dalyvavimo mišriame komitete plėtojant Šengeno *acquis*.

5.2 Su Šengeno *acquis* pagrindu priimtų aktų dviejų etapų įgyvendinimo tvarka susiję padariniai

10 naujųjų valstybių narių Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad Šengeno *acquis* nuostatos ir jo pagrindu priimti ar kitaip su juo susiję aktai, išvardyti tame straipsnyje nurodytame priede, yra privalomi ir taikomi naujosiose valstybėse narėse nuo įstojimo dienos. Nuostatos ir aktai, nenurodyti tame priede, nors ir privalomi naujosioms valstybėms narėms nuo įstojimo dienos, naujosiose valstybėse narėse yra taikomi tik šiuo tikslu pagal Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalį Tarybai priėmus specialų sprendimą.

Kalbant apie Šengeno nuostatas dėl išorinių sienų, jos yra išvardytos tame priede ir dėl to yra privalomos ir taikytinos naujosiose valstybėse narėse nuo įstojimo dienos⁷.

Šengeno nuostatos dėl vienodos vizos nėra išvardytos tame priede ir todėl, kadangi po įstojimo tapo privalomos, bus taikomos naujosiose valstybėse narėse tik Tarybai priėmus pirmiau nurodytą sprendimą⁸.

Todėl šis pasiūlymas naujosioms valstybėms narėms yra taikytinas tik iš dalies; svarbiausia, kad:

- I, II, IV ir V skyriai yra pilnai taikomi naujosioms valstybėms narėms, išskyrus 4 straipsnio d punktą ir 22 straipsnį;
- III skyrius (dėl „L“ vizos) bus taikomas naujosioms valstybėms narėms tik nuo tos dienos, kai Taryba priims Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą. Tai reiškia, kad iki tos dienos naujosios valstybės narės išduos nacionalines vizas pasienio gyventojams vietiniam eismui per sieną, laikantis savo nacionalinių teisės aktų nustatytos tvarkos. Tačiau tokios vizos išduodamos vienodos formos (vizos įklija), nustatytu Tarybos reglamentu Nr. 1683/95 (iš dalies pakeistu Tarybos reglamentu Nr. 334/2002), kadangi minėtas reglamentas yra įtrauktas į Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą priedą⁹.

⁷ Išskyrus Šengeno konvencijos 5 straipsnio 1 dalies d punktą, susijusį su konsultavimusi per Šengeno informacinę sistemą.

⁸ Išskyrus Bendrųjų konsulinį instrukcijų 1–3, 7, 8 ir 15 priedus, kurie yra privalomi naujosioms valstybėms narėms ir jose taikomi nuo jų įstojimo dienos.

⁹ Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad išduotos vizos rūšių žyminčios raidės („A“, „B“, „C“, „D“ ir – įsigaliojus šiam reglamentui – „L“) nėra vienodo vizos formato dalis. Skirtingų raidžių naudojimas įvairioms vizų rūšims yra nustatytas Bendrosiose konsulinėse instrukcijose (VI dalis, 1.7 punktas), todėl naujosios valstybės narės jų netaiko, kol visiškai neįgyvendins Šengeno *acquis*. Tačiau kaip ir kitų rūšių vizų atveju, naujosios valstybės narės jau gali naudoti raidę „L“ vietiniam eismui išduodamoms vizoms žymėti laikantis nacionalinės teisės aktų nustatytos tvarkos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

nustatantis vietinio eismo per sieną prie valstybių narių išorinių sausumos sienų taisykles ir iš dalies keičiantis Šengeno konvenciją ir Bendrąsias konsulines instrukcijas

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos Bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 62 straipsnio 2 dalies a punktą ir 62 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iv papunkčius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą¹⁰,

laikydami Sutarties¹¹ 251 straipsnyje nustatytos tvarkos,

kadangi:

- (1) Būtinumas parengti vietinio eismo per sieną taisykles siekiant įtvirtinti Bendrijos teisinį pagrindą išorinių sienų klausimais buvo pabrėžiamas Komisijos komunikate „Siekiant integruoto Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų valdymo“¹². 2002 m. birželio 13 d. jį patvirtino Taryba, patvirtinusi „Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų valdymo planą“, kuriam vėliau 2002 m. birželio 21–22 d. Sevilijoje pritarė Europos Sąjungos Vadovų Taryba.
- (2) Išplėstos Bendrijos labui reikia užtikrinti, kad sienos su kaimyninėmis šalimis nebūtų kliūtimi prekybai, socialiniams ir kultūriniais mainams ar regioniniam bendradarbiavimui. Dėl to turėtų būti sukurta veiksminga vietinio eismo per sieną sistema.
- (3) Bendrija turėtų nustatyti taisykles, reglamentuojančias kriterijus ir sąlygas, kurių turi būti laikomasi sudarant palankias sąlygas pasienio gyventojams vietinio eismo per sieną tikslu kirsti valstybių narių išorines sausumos sienas. Tokios taisyklės turėtų užtikrinti, kad palengvintas sienos kirtimas *bona fide* pasienio gyventojams, turintiems teisėtų priežasčių dažnai kirsti valstybės narės išorinę sieną, būtų suderintas su būtinumu užkirsti kelią nelegaliai imigracijai, taip pat galimoms grėsmėms saugumui, kurias kelia nusikalstama veikla.
- (4) Siekiant išspręsti tų pasienio gyventojų, kuriems pagal 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas

¹⁰ OL C[...], p. [...].

¹¹ OL C[...], p. [...].

¹² KOM (2002) 233 galutinis, 2002 5 7.

netaikomas, sąrašus¹³, reikia turėti vizas, situaciją, turėtų būti įvesta trumpalaikė vietinio eismo per sieną tikslu išduodama viza.

- (5) Bendrija turėtų nustatyti vizų išdavimo pasienio gyventojams vietiniam eismui per sieną konkrečius kriterijus ir sąlygas reglamentuojančias taisykles. Šie kriterijai ir sąlygos turėtų atitikti atvykimo sąlygas, taikomas pasienio gyventojams, kertantiems sieną vietinio eismo per sieną tikslu.
- (6) Taikant Šengeno *acquis* dviejų etapų įgyvendinimo mechanizmą, nustatytą 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnyje, naujosios valstybės narės privalo įgyvendinti Šengeno išorinių sienų režimą prie visų savo sienų, įskaitant sienas su kitomis valstybėmis narėmis, kol Taryba leis joms visiškai taikyti Šengeno *acquis* ir tokiu būdu panaikins kontrolę prie bendrų sienų su kitomis valstybėmis narėmis. Tos pačios priežastys, kurios pateisina vietinio eismo per sieną režimo prie sausumos sienų tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių nustatymą, visiškai pateisina ir to paties režimo taikymą bendroms sausumos sienoms tarp valstybių narių, kol kontrolės priemonės prie tokių sienų bus panaikintos.
- (7) Vietinio eismo per sieną taisyklių nustatymas Bendrijos lygmeniu neturėtų paveikti laisvo judėjimo teisių, kuriomis naudojasi Sąjungos piliečiai ir jų šeimų nariai, taip pat trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimų nariai, kurie pagal Bendrijos ir jos valstybių narių – vienos susitarimų šalies – ir šių šalių – kitos susitarimų šalies – sudarytus susitarimus naudojasi laisvo judėjimo teisėmis, prilygstančiomis Sąjungos piliečių teisėms. Tačiau kai pagal vietinio eismo per sieną režimą pasienio gyventojams palengvintas sienos kirtimas reiškia mažiau sistemingą kontrolę, toks palengvinimas turėtų būti savaime taikomas ir Sąjungos piliečiams bei trečiųjų šalių piliečiams, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise ir gyvena pasienio teritorijoje.
- (8) Kad vietinio eismo per sieną režimas būtų taikomas, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama išlaikyti arba prireikus sudaryti dvišalius susitarimus su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis, jei jie atitinka šiame reglamente nustatytas taisykles. Valstybės narės taip pat gali viena su kita derybomis sudaryti susitarimus dėl vietinio eismo per sieną prie sausumos sienų tais atvejais, kai taikomas Šengeno išorinių sienų režimas, jei jie atitinka šiame reglamente nustatytas taisykles.
- (9) Šis reglamentas neturi poveikio konkretiems susitarimams, taikomiems Seutai ir Melilai, kaip apibrėžta Ispanijos Karalystės deklaracijoje dėl Seutos ir Melilos miestų Baigiamajame akte, pridėdamame prie Susitarimo dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo¹⁴.
- (10) Pasienio gyventojams pažeidus vietinio eismo per sieną režimą, kaip nustatyta šiuo reglamentu, valstybės narės turėtų taikyti nacionalinės teisės nustatytas bausmes.
- (11) Komisija turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šio reglamento taikymą, prireikus pridėdama atitinkamus siūlomus teisės aktų projektus.

¹³ OL L 81, 2001 3 21, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 453/2003 (OL L 69, 2003 3 13, p. 10).

¹⁴ OL L 239, 2000 9 22, p. 69.

- (12) Šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laisvės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.
- (13) Kadangi veiksmas, kurio siūloma imtis, būtent – nustatyti vietinio eismo per sieną režimo prie valstybių narių išorinių sausumos sienų nustatymo kriterijus ir sąlygas reglamentuojančias taisykles – turi tiesioginį poveikį Bendrijos *acquis* dėl išorinių sienų ir jo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio Bendrija juos pasiektų geriau, Bendrija gali imtis priemonių nepažeisdama Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal proporcingumo principą, nustatytą tame straipsnyje, šis reglamentas nereglamentuoja daugiau nei yra būtina siekiant šių tikslų.
- (14) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą, nėra jo saistoma ir neprivalo jo taikyti. Turint omenyje, kad šis reglamentas plėtoja Šengeno *acquis* pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 3 dalies IV antraštinės dalies nuostatas, Danija pagal minėto protokolo 5 straipsnį per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai Taryba priims šį reglamentą, turėtų nuspręsti, ar jį įteisins savo nacionaliniuose teisės aktuose.
- (15) Kalbant apie Islandiją ir Norvegiją, šiuo reglamentu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibūdinta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės sudarytame susitarime dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁵, kurios priklauso 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant tą susitarimą 1 straipsnio B punkte nurodytai sričiai¹⁶.
- (16) Šis reglamentas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas¹⁷ nedalyvauja. Dėl to Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir nėra jo saistoma bei neprivalo jo taikyti.
- (17) Šis reglamentas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kurias įgyvendinant Airija pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas¹⁸ nedalyvauja. Dėl to Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir nėra jo saistoma arba neprivalo jo taikyti.
- (18) Kalbant apie Šveicariją, šiuo reglamentu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibūdinta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos sudarytame susitarime dėl pastarosios asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios priklauso Tarybos sprendimo 2004/860/EB dėl to susitarimo pasirašymo Europos Bendrijos vardu ir tam tikrų nuostatų laikino taikymo¹⁹ 4 straipsnio 1 dalyje nurodytai sričiai.

¹⁵ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

¹⁶ OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

¹⁷ OL L 131, 2000 6 1, p. 43.

¹⁸ OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

¹⁹ OL L 370, 2004 12 17, p. 78.

- (19) Šio reglamento 4 straipsnio d punktas ir 22 straipsnis bei III skyrius yra Šengeno *acquis* pagrindu priimamos ar kitaip su juo susijusios nuostatos, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I Skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis *Objektas*

1. Šis reglamentas nustato vietinio eismo per sieną režimą prie valstybių narių išorinių sausumos sienų ir tuo tikslu įveda specialią vizą („L“), išduodamą pasienio gyventojams, kurie, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 539/2001, privalo turėti vizą.
2. Šis reglamentas suteikia valstybėms narėms įgaliojimus sudaryti arba išlaikyti dvišalius susitarimus su kaimyninėmis šalimis siekiant įgyvendinti nustatytą vietinio eismo per sieną režimą.

2 straipsnis *Taikymo sritis*

1. Šis reglamentas neturi poveikio Bendrijos ir nacionalinės teisės nuostatoms, taikomoms trečiųjų šalių piliečiams dėl:
 - a) ilgalaikio buvimo;
 - b) galimybės imtis ekonominės veiklos ir vertimosi ja;
 - c) muitų ir mokesčių klausimų.

3 straipsnis *Sąvokų apibrėžimai*

Šiame reglamente taikomi tokie apibrėžimai:

- a) „išorinė sausumos siena“ – tai:
 - i) bendra sausumos siena tarp valstybės narės ir kaimyninės trečiosios šalies;
 - ii) bendra sausumos siena tarp valstybės narės, visiškai įgyvendinančios Šengeno *acquis*, ir valstybės narės, kuri privalo visiškai taikyti tokį *acquis* pagal savo Stojimo aktą, bet kuriai dar neįsigaliojo Tarybos sprendimas, leidžiantis jai tą *acquis* visiškai taikyti;

- iii) bendra sausumos siena tarp dviejų valstybių narių, kurios privalo visiškai taikyti Šengeno *acquis* pagal savo Stojimo aktus, bet kurioms dar neįsigaliojo Tarybos sprendimas, leidžiantis joms tą *acquis* visiškai taikyti;
- b) „pasienio teritorija“ – tai teritorija, esanti ne daugiau 30 kilometrų atstumu į gilumą tiesia linija nuo valstybės sienos. Šioje teritorijoje suinteresuotos valstybės dar gali nurodyti vietinio administravimo rajonus, kurie turi būti laikomi pasienio teritorijos dalimi. Jei kurio nors tokio rajono dalis yra daugiau kaip 30, bet ne daugiau kaip 35 kilometrų atstumu nuo valstybės sienos linijos, ji vis tiek turi būti laikoma pasienio teritorijos dalimi;
- c) „vietinis eismas per sieną“ – tai pasienio gyventojų judėjimas reguliariai kertant valstybės narės išorinę sausumos sieną, kad galėtų būti tos valstybės narės pasienio teritorijoje šiame reglamente nustatytų terminų neviršijantį laikotarpį;
- d) „trečiųjų šalių piliečiai, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise“ – tai:
- i) trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečio, kuris naudojami savo laisvo judėjimo teise, ir kuriam taikoma 2004 m. balandžio 29 d. Direktyva 2004/38/EB²⁰, šeimos nariai;
- ii) trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimos nariai, kokia bebūtų jų pilietybė, kurie pagal Bendrijos ir jos valstybių narių – vienos susitarimo šalies – ir šių šalių – kitos susitarimo šalies – susitarimus naudojami laisvo judėjimo teise, prilygstančia atitinkamai Sąjungos piliečių teisei.
- e) „pasienio gyventojai“ – tai trečiųjų šalių piliečiai, kurie bent vienerius metus yra teisėtai išgyvenę valstybės narės kaimyninės šalies pasienio teritorijoje, išskyrus d punkte nurodytas kategorijas;
- f) „viza“ – tai:
- valstybėms narėms, visiškai įgyvendinančioms Šengeno *acquis*, 8 straipsnyje nurodyta viza;
- valstybėms narėms, ne visiškai įgyvendinančioms Šengeno *acquis*, nacionalinė trumpalaikė viza, išduodama valstybės narės nustatyta tvarka.
- g) „Šengeno *acquis*“ – tai Tarybos sprendimo 435/1999/EB²¹ A priede apibrėžtas *acquis*;
- h) „Šengeno konvencija“ – tai Konvencija, įgyvendinanti 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimą.

²⁰ OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

²¹ OL L 176, 1999 7 10, p. 1.

II skyrius

Vietinio eismo per sieną režimas

4 straipsnis *Atvykimo sąlygos*

Nukrypstant nuo Šengeno konvencijos 5 straipsnio 1 dalies, pasienio gyventojai gali kirsti kaimyninės valstybės narės išorinę sausumos sieną vietinio eismo per sieną tikslu, jei jie:

- a) turi galiojantį dokumentą ar dokumentus, leidžiančius jiems kirsti sieną, kaip nurodyta 5 straipsnyje;
- b) turi vizą, jei jos reikalaujama;
- c) prireikęs pateikia dokumentus, įrodančius savo, kaip pasienio gyventojų, statusą ir teisėtą priežastį dažnai kirsti sieną vietinio eismo per sieną tikslu, pvz. šeimos ryšiai, socialiniai, kultūriniai ar ekonominiai motyvai, prireikęs, ir pakankamą pragyvenimo lėšų savo lankymuisi turėjimą;
- d) nėra asmenys, dėl kurių Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) buvo duotas atvykimą draudžiantis perspėjimas;
- e) nėra laikomi keliančiais grėsmę kurios nors iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

5 straipsnis *Dokumentai*

Dokumentai, leidžiantys pasienio gyventojams kirsti kaimyninės valstybės narės išorinę sausumos sieną vietinio eismo per sieną tikslu, yra šie:

- a) pasienio gyventojams, kurie pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 privalo turėti vizą – pasas arba bet kuris kitas galiojantis dokumentas, leidžiantis jiems kirsti išorines sienas, kaip apibrėžta Šengeno konvencijos 17 straipsnio 3 dalies a punkte;
- b) pasienio gyventojams, kuriems pagal Reglamentą Nr. 539/2001 nereikia turėti vizos:
 - i) a punkte nurodyti dokumentai; arba
 - ii) specialus sienos kirtimo leidimas, išduotas gyvenamosios vietos valstybės ir papildomai patvirtintas valstybės narės, kurios siena yra kertama, kompetentingų institucijų.

6 straipsnis
Buvimas pasienio teritorijoje

Šiame reglamente nustatytais tikslais pasienio gyventojai kaimyninės valstybės narės pasienio teritorijoje gali būti iki septynių dienų iš eilės. Bendra vėlesnių lankymųsi toje valstybėje narėje trukmė negali viršyti trijų mėnesių per bet kurį pusmetį.

Išimtinėmis aplinkybėmis šie terminai gali būti pratęsti.

7 straipsnis
Atvykimo ir išvykimo spaudai

Valstybės narės gali nukrypti nuo pareigos dėti atvykimo ir išvykimo spaudus į pasienio gyventojų, kertančių išorines sausumos sienas vietinio eismo per sieną tikslu, kelionės dokumentus, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) remiantis Reglamentu (EB) Nr. 539/2001, kelionės dokumento turėtojai nereikia turėti vizos;
- b) laikymasis 6 straipsnyje nustatytų terminų užtikrinamas kokiomis nors kitomis priemonėmis, kurios turi būti išdėstytos 14 ir 16 straipsniuose nurodytuose dvišaliuose susitarimuose.

III skyrius
Vietiniam eismui per sieną išduodamos vizos

8 straipsnis
Vietiniam eismui per sieną išduodamos vizos

- 1. Nustatoma speciali viza, išduodama pasienio gyventojams vietiniam eismui per sieną.
- 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų vizų, išduodamų pasienio gyventojams, kurie pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 privalo turėti vizą, teritorinis galiojimas apribotas vizą išduodančios valstybės narės pasienio teritorija.
- 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta viza suteikia jos turėtojai teisę daug kartų kirsti vizą išduodančios valstybės narės išorinę sausumos sieną ir būti tos valstybės narės pasienio teritorijoje iki septynių dienų iš eilės.

Bendra vėlesnių lankymųsi toje valstybėje narėje trukmė negali viršyti trijų mėnesių per bet kurį pusmetį.

9 straipsnis
Vizos forma

8 straipsnyje nurodytos vizos išduodamos vienodos formos (įklija), laikantis Tarybos reglamente Nr. 1683/95, nustatančiame vienodą vizų formą²², išdėstytų taisyklių ir specifikacijų. Šiuo tikslu išduodamoje vienodos formos vizoje yra nurodyta skiriamoji raidė „L“ 11 eilutėje („vizos rūšis“).

10 straipsnis
Išdavimo sąlygos

1. 8 straipsnyje nurodytos vizos gali būti išduodamos pasienio gyventojams, kurie:
 - a) turi galiojantį dokumentą, leidžiantį jiems kirsti išorines sienas, kaip apibrėžta Šengeno konvencijos 17 straipsnio 3 dalies a punkte;
 - b) prireikus pateikia dokumentus, įrodančius savo, kaip pasienio gyventojų, statusą, ir teisėtas priežastis dažnai kirsti sieną vietinio eismo per sieną tikslu, pvz. šeimos ryšiai, socialiniai, kultūriniai ar ekonominiai motyvai, o prireikus – pakankamų pragyvenimo lėšų savo lankymuisi turėjimą;
 - c) nėra asmenys, dėl kurių Šengeno informacinėje sistemoje buvo duotas atvykimą draudžiantis perspėjimas;
 - d) nėra laikomi keliančiais grėsmę kurios nors iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams.
2. 8 straipsnyje nurodytos vizos neišduodamos pasienyje.

11 straipsnis
Galiojimas

8 straipsnyje nurodytos vizos galioja ne trumpiau kaip vienerius ir ne ilgiau kaip penkerius metus.

12 straipsnis
Administracinės išlaidos

1. Paraiškų dėl 8 straipsnyje nurodytų vizų išdavimo tvarkymo administracinės išlaidas atitinkantys mokesčiai yra lygūs mokesčiams, kurie imami už paraiškų dėl lygiaverčio galiojimo trumpalaikių daugkartinių vizų išdavimą tvarkymą.
2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali nuspręsti sumažinti arba panaikinti mokesčius, atitinkančius paraiškų dėl 8 straipsnyje nurodytų vizų išdavimo tvarkymo administracinės išlaidas.

²² OL L 164, 1995 7 14, p. 1.

13 straipsnis
Santykis su Bendrosiomis konsulinėmis instrukcijomis

Išskyrus atvejus, kai šis reglamentas nustato kitaip, ir nepažeidžiant 22 straipsnio nuostatų, 8 straipsnyje nurodytų vizų išdavimo sąlygas ir tvarką nustato Bendrosios konsulinės instrukcijos²³.

IV skyrius
Vietinio eismo per sieną režimo įgyvendinimas

14 straipsnis
Valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimai

1. Siekiant įgyvendinti vietinio eismo per sieną režimą, valstybės narės leidžiama sudaryti susitarimus su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis laikantis šiame reglamente nustatytų taisyklių.

Valstybės narės taip pat gali išlaikyti esamus susitarimus su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis dėl vietinio eismo per sieną. Jei tokie susitarimai neatitinka šio reglamento, atitinkamos valstybės narės tuos susitarimus iš dalies pakeičia taip, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti.

2. Prieš sudarydamos ar iš dalies keisdamos bet kokį susitarimą dėl vietinio eismo per sieną su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis, valstybės narės konsultuojasi su Komisija dėl susitarimo suderinamumo su šiuo reglamentu.

Jei Komisija mano, kad susitarimas yra nesuderinamas su šiuo reglamentu, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei ir pareikalauja, kad susitarimas būtų pakeistas taip, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti.

3. Valstybės narės perduoda Komisijai šio straipsnio 1 dalyje nurodytų susitarimų, taip pat šių susitarimų denonsavimo arba pakeitimų kopiją.

15 straipsnis
Abipusiškumas

Savo susitarimuose su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis valstybės narės užtikrina, kad trečioji šalis taikytų panašų režimą Sąjungos piliečiams, taip pat trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybės narės pasienio teritorijoje ir norintiems keliauti į kaimyninės trečiosios šalies pasienio teritoriją.

²³ OL C 310, 2003 12 19, p. 1.

16 straipsnis
Susitarimai tarp valstybių narių

1. 3 straipsnio a punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytoms valstybėms narėms leidžiama, laikantis šiame reglamente nustatytų taisyklių, vienai su kita sudaryti susitarimus dėl vietinio eismo per sieną.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės, kol įsigalios Tarybos sprendimas, leidžiantis panaikinti pasienio kontrolę prie jų bendrų sienų, gali išlaikyti esamus tarpusavio susitarimus dėl vietinio eismo per sieną. Jei tokie susitarimai neatitinka šio reglamento, atitinkamos valstybės narės tuos susitarimus pakeičia taip, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti.
3. Valstybės narės perduoda Komisijai šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų susitarimų, taip pat šių susitarimų denonsavimo arba pakeitimų kopijas.

17 straipsnis
Palengvintas sienos kirtimas

1. 14 ir 16 straipsniuose nurodytuose susitarimuose gali būti sienos kirtimą lengvinančių nuostatų, pagal kurias valstybės narės turi:
 - a) steigti specialius sienos kirtimo punktus, skirtus tik pasienio gyventojams;
 - b) rezervuoti specialias eismo juostas pasienio gyventojams įprastiniuose sienos kirtimo punktuose;
 - c) kai yra ypatingo pobūdžio reikmė, atsižvelgiant į vietos aplinkybes, leisti pasienio gyventojams, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 nereikia turėti vizos, kirsti savo sieną ne tose vietose, kuriose yra nustatyti sienos kirtimo punktai, ir ne tomis valandomis, kurios yra juose nustatytos.
2. Tais atvejais, kai remiantis šio straipsnio 1 dalimi valstybė narė nusprendžia pasienio gyventojams palengvinti sienos kirtimą, toks palengvinimas savaime taikomas ir visiems teisėtai pasienio teritorijoje gyvenantiems Sąjungos piliečiams, taip pat trečiųjų šalių piliečiams, kurie naudojami Bendrijos laisvo judėjimo teise, įskaitant tuos, kurie privalo turėti vizą.
3. Nukrypstant nuo Šengeno konvencijos 6 straipsnio nuostatų, šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytuose sienos kirtimo punktuose ir 1 dalies b punkte nurodytose eismo juostose sienos apsaugos tarnybai dėl dažno sienos kirtimo pažįstami asmenys tikrinami tik atsitiktinai.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

18 straipsnis *Seuta ir Melila*

Šio reglamento nuostatos neturi poveikio specialioms taisyklėms, taikomoms Seutos ir Melilos miestams, kaip apibrėžta Ispanijos Karalystės Deklaracijoje dėl Seutos ir Melilos miestų, skelbiamoje Susitarimo dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo²⁴ Baigiamajame akte.

19 straipsnis *Baudos*

1. Valstybės narės užtikrina, kad už bet kurį šiuo reglamentu nustatyto ir 14 bei 16 straipsniuose nurodytais dvišaliais susitarimais įgyvendinamo vietinio eismo per sieną režimo pažeidimą būtų taikomos nacionaliniuose teisės aktuose nustatytos bausmės.

Nustatytos bausmės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bei apimti galimybę panaikinti ir atšaukti 5 straipsnio b punkte nurodytus specialius sienos kirtimo leidimus, taip pat vietinio eismo per sieną tikslu išduotas vizas.

2. Valstybės narės registruoja visus asmenis, kuriems buvo taikytos bausmės pagal šio straipsnio 1 dalį. Ši informacija kas šeši mėnesiai perduodama kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

20 straipsnis *Pranešimas apie režimo įgyvendinimą*

Ne vėliau kaip praėjus dvejimėms metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pranešimą apie vietinio eismo per sieną režimo, nustatyto dvišaliais susitarimais, sudarytais remiantis šiuo reglamentu ir jo laikantis, funkcionavimą ir įgyvendinimą, prireikus pridėdama atitinkamus siūlomus teisės aktų projektus.

21 straipsnis *Šengeno konvencijos pakeitimas*

Šengeno konvencijos 136 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Šio straipsnio 2 dalis netaikoma susitarimams dėl vietinio eismo per sieną, kuriems taikomos [Reglamento Nr. šio reglamento] 14 straipsnio nuostatos.“

²⁴ OL L 239, 2000 9 22, p. 69.

22 straipsnis
Bendrujų konsulinių instrukcijų pakeitimas

Bendrosios konsulinės instrukcijos pakeičiamos taip:

- 1) I dalyje, 2 punkte įterpiamas šis 2.3a papunktis:

„2.3a Vietiniam eismui per sieną išduodamos vizos

Tais atvejais, kai trečiųjų šalių piliečiams vietinio eismo per sieną tikslu reikia dažnai kirsti kaimyninės valstybės narės sieną, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. [...]*, gali būti išduodama viza, kurios teritorinis galiojimas apribotas vizą išduodančios valstybės narės pasienio teritorija. Tokia viza suteikia jos turėtoji teisę daug kartų kirsti vizą išduodančios valstybės narės sieną, jei bendra vėlesnių buvimų tos valstybės narės pasienio teritorijoje trukmė neviršija trijų mėnesių per bet kuri pusmetį.

Pagal [Reglamentą (EB) Nr. ... *ši reglamentą*] tokia viza galioja ne trumpiau kaip vienerius ir ne ilgiau kaip penkerius metus.

Vietinio eismo per sieną tikslu išduodamos vizos negali būti išduodamos pasienyje.

* OL L“

- 2) V dalyje 1.4 punktas papildomas šia įtrauka:

- „Dokumentai, kurių gali būti reikalaujama prieš išduodant „L“ vizą:
 - Pažymėjimas, patvirtinantis, kad gyvenamoji vieta yra pasienio teritorijoje;
 - Bet koks dokumentas, patvirtinantis būtinumą dažnai vietinio eismo per sieną tikslu kirsti sieną, pvz. šeimyninius ryšius patvirtinantis pažymėjimas ar liudijimas, nuosavybės kitoje sienos pusėje turėjimą patvirtinantys dokumentai, t.t.“

- 3) VI dalyje, 1.1 punkte paskutinė įtrauka pakeičiama taip: „ribotas teritorinis galiojimas negali būti taikomas tik daliai [*valstybė narė*] teritorijos, išskyrus vietinio eismo per sieną tikslu išduotų „L“ rūšies vizų atvejus“;

- 4) VI dalyje 1.7 punktas („eilutė“ VIZOS RŪŠIS) pakeičiamas taip:

- Pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Siekiant palengvinti kontrolės institucijų darbą, ši eilutė žymi vizos rūšį naudojant raides A, B, C ir D ir L tokiu būdu:“;

- Po įtraukos „D+C [...]“ įrašoma ši papildoma įtrauka:
„L: vietiniam eismui per sieną išduodama viza“

- 5) VII dalyje, 4 punkte įrašomas šis papildomas papunktis:

„Mokėtini mokesčiai, kurie atitinka vietinio eismo per sieną tikslu išduodamų vizų administracines išlaidas, gali būti sumažinti arba panaikinti remiantis [Reglamentu (EB) Nr. ... šiuo reglamentu].“

23 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Briuselyje,

Europos Parlamento vardu
PIRMININKAS

Tarybos vardu
Pirmininkas

ANNEX

COMMENTARY ON THE ARTICLES

Article 1

This Article specifies the purpose of the Regulation, which is to establish a local border traffic regime at the external land borders of the Member States, and to authorise them to conclude or maintain bilateral agreements with neighbouring countries for that purpose.

In order to take into account the situation of those third countries subject to a visa obligation, a specific “L” visa is also established.

Article 2

This Article specifies that the Regulation does not aim at regulating and thus does not affect provisions regulating long-term stays, the exercise of an economic activity, and those related to customs and taxation matters.

Article 3

This Article defines the terms used in the proposal.

- (a) The scope of the definition of ‘external land borders’ has already been explained under point 2 of the Explanatory Memorandum. This excludes the borders with those Member States who are not fully implementing, nor bound to implement in full, the Schengen acquis (i.e., the United Kingdom and Ireland).
- (b) The maximum width of the border area (30 and, in justified cases, 35 kilometres) is the result of the discussions had within the Council on this issue, when examining the 2003 proposals.
- (c) There is as yet no definition of ‘local border traffic’. This definition is therefore derived from existing practice (i.e., bilateral agreements). Two elements seem essential to define ‘local border traffic’: the residence in the border area and the regular crossing of the border in order to stay, for a limited period, in the border area of the neighbouring country.
- (d) This point defines those third country nationals enjoying the Community right to free movement, i.e.:
 - members of the family of Union citizens in those cases falling under the scope of Directive 2004/38/EC;
 - third country nationals, as well as members of their families, of those third countries which have concluded an agreement with the Community and its Member States on the right to free movement (currently, EEA countries and Switzerland).
- (e) Two conditions are established in order to be considered as ‘border resident’: the actual residence in the border area, as defined above under (b), and a

minimum residence period of one year in that area. It shall be noted that this definition does not cover EU citizens and third-country nationals enjoying the Community right to free movement, as defined under point (d) (the reasons are given in point 2 of the Explanatory Memorandum).

- (f) As regards the definition of ‘visa’, a distinction has been made between the Member States fully implementing the Schengen acquis (and thus issuing the uniform visa) and those not fully implementing the Schengen acquis. This distinction has been made because the latter do not apply the Schengen provisions on the uniform visa (including the Common Consular Instructions) and thus cannot issue the “L” visa until the date when the Council authorises them to fully implement the Schengen acquis.
- (g) This point clarifies the scope of the “Schengen acquis”.
- (h) This point specifies what is meant by “Schengen Convention”.

Article 4

The conditions listed in this Article for the entry of border residents are, to a great extent, those provided by Article 5(1) of the Schengen Implementing Convention (SIC). The differences concern the following elements:

- the documents valid for crossing the border (see below the commentary on Article 5);
- the need to prove, if necessary, the residence in the border area and the reasons for the frequent crossing of the border on grounds of local border traffic. The assessment of means of subsistence shall be linked to the purpose of stay.

It shall be noted that the reference to “threat to public health” has been introduced in order to ensure consistency with the proposal for a Council Regulation establishing a Community Code on the rules governing the movement of persons across borders (COM(2004)391 of 26.5.2004).

Article 5

Documents valid to cross the external land border of a Member State by a third country national are, generally speaking, a passport or an equivalent international travel document. In the framework of local border traffic, it is proposed to facilitate border crossing to *bona fide* border residents not requiring a visa by allowing them to cross the external land borders also on the basis of a specific border crossing permit, issued by the State of residence and countersigned by the competent authorities of the Member State whose border is crossed.

Article 6

The maximum duration of stay in the border area of a Member State for the purpose of local border traffic is fixed at seven consecutive days; this figure is inspired by the current practice (bilateral agreements). The maximum duration of the stay in the border area cannot exceed the general time-limit for a short stay, which is three months within any half-year period.

An extension of the above time-limits can be granted only in exceptional cases, such as for humanitarian reasons, illness, accidents etc.

Article 7

This Article derogates from the general obligation of affixing an entry and exit stamp on the travel documents of third country nationals. However, such derogation is only possible for border residents not subject to the visa obligation and provided that Member States are able to ensure by any other means (e.g., through electronic registers) the respect of time limits.

Article 8

This Article establishes the specific visa to be issued to border residents for the purpose of local border traffic (“L” visa) and defines its characteristics.

Article 9

The “L” visa will be issued in the same format (visa sticker) than other uniform visas, as laid down by Regulation No 1683/95 (as last amended by Regulation No 334/2002).

Article 10

The conditions for issuing the “L” visa are equivalent to the general entry conditions as laid down in Article 4 of this Regulation.

It is also specified that “L” visas cannot be issued at the border.

Article 11

This Article specifies the minimum and maximum validity of the “L” visa.

Article 12

This Article provides for the possibility of reducing or waiving the fees related to the issuing of the “L” visa.

Article 13

The provisions of the Common Consular Instructions shall apply to the issuing of the “L” visa, except for those aspects which are regulated differently in the present Regulation.

Article 14

This Article authorises Member States to maintain or conclude agreements with neighbouring third countries on local border traffic, provided that such agreements are compatible with the rules set out in the present Regulation. At the same time, Member States shall eliminate any incompatibility between existing agreements and the rules set in this Regulation.

In order to assess their compatibility with the present Regulation, such agreements, as well as their modification or denunciation, have to be transmitted to the Commission.

Article 15

The establishment of a local border traffic regime with a neighbouring third country aims at facilitating the crossing of the external land border of a Member State for *bona fide* third country nationals resident in the border area of that neighbouring country. This Article requests Member States to ensure that, at least, an equivalent treatment is reserved to both citizens of the Union and third country nationals, lawfully resident in their border areas, wishing to cross the border and stay in the border area of the neighbouring third country.

Article 16

A regime of local border traffic may also be established at the “temporary external borders” between Member States. The latter are therefore authorised to conclude bilateral agreements between them, provided that they are in compliance with this Regulation.

Article 17

This Article reflects, to a great extent, existing practices. In order to facilitate border crossing to border residents, Member States may, in their bilateral agreements implementing this Regulation, provide for the possibility of:

- (a) setting up specific border crossing points open solely for border residents;
- (b) reserving specific lanes to border residents;
- (c) authorising border residents not subject to the visa obligation to cross the border outside authorised border crossing points and hours, but only where circumstances justify it (for instance, in case of a village situated across the border). It shall be noted that this possibility is already envisaged both in Article 3(1) of the Schengen Implementing Convention and in point 1.3, Part I, of the Common Manual.

The second paragraph automatically extends the above facilitation, whenever granted, to Union citizens residing in the border area, as well as to third country nationals enjoying the Community right to free movement. This provision is needed since they are otherwise excluded from the scope of this Regulation because they already enjoy, under Community law, specific rights related to free movement which, generally speaking, go beyond what is foreseen in the present proposal (for instance, as regards time-limits for stay, or entry conditions).

The third paragraph provides for a less systematic check to be carried out at the border crossing points and at the lanes reserved to border residents. This is justified by the fact that most of the persons crossing the border at those border crossing points/lanes are well known to the border guard, due to the fact that they cross that very same border crossing point every day or, in any case, very frequently. Thus,

such persons do not need to be checked every time they cross the border. A similar provision is also contained in the Common Manual (see point 1.3.5.3 of part II).

Article 18

This Article specifies that the border crossing regime currently applied in the Spanish towns of Ceuta and Mellilla is not affected by the present Regulation.

Article 19

This Article obliges Member States to impose penalties against any misuse of the local border traffic regime, as well as to keep record of persons sanctioned. Such information, to be transmitted to the other Member States and to the Commission, will be important in order to monitor the implementation of the regime (Article 20).

Article 20

After two years from the entry into force of this Regulation, an assessment of the implementation of the regime will be made by the Commission, which will have to report on it to the EP and the Council and, if necessary, propose the appropriate legislative adaptations.

Article 21

Article 136, paragraph 3 of the Schengen Implementing Convention – related to the information to be provided to other Member States when concluding bilateral agreements on local border traffic - is replaced by the provisions of Article 14 of this Regulation.

Article 22

This Article amends the Common Consular Instructions in order to introduce the new type of visa (“L”) and specify its characteristics.

Article 23

Standard provision.